

Sárospataki

Iskusági Közlöny

.....

Főszerkesztő:

Társzerkesztők:

Felelős szerkesztő:

Benke Kálmán

Béky Zoltán, Karászi Dezső, Harsányi László

Horkay László

.....

TARTALOM: Félévkor. — Senex: Diákfelelősség. — László Sándor: Véreim! (Vers.) — Palasovszky Béla—Császár József: Kurucz nóta. — Elekes György: Szilvafőzés a Darabos gárdában. — L.: Ének a porszemről. A favillás leány. (Versek.) — Szabó Irén: Leánycserkészlet. — Képes Géza: A Hold barátja. (Vers.) — Diákadomák. — Mauks László: Utolsó üzenet! . . . (Vers.) — Irodalom. — Egyleti élet. — Hírek. — Szerkesztői üzenet. — Hirdetések.

.....

Megjelenik július és augusztus kivételével havonta egyszer.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sárospatak. — Kollégium.

Előfizetés:
Egész évre ... 4 pengő
Félévre ... 2 pengő

XLII. évfolyam.

Február hó.

1927.

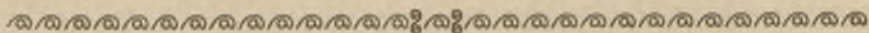

lyoznak meg ilyenkor tanáraitok, hanem nektek is meg kell osztályozni magatokat aszerint, hogy milyen *lélekkel* végeztétek a munkát, hogy nem oltottátok-e meg magatokban a lelkiismeret szavát?

Tudom, hogy voltak közöttetek olyanok, akiknek boldogan dobbant meg a szívük, mikor a jobb jegyet olvasta fel a tanár úr s önkéntelenül tettek fogadást magukban, hogy azt igyekezni fognak ezután meg is érdemelni.

Tudom, hogy vannak közöttetek, akik, ha magukba mélyednek, bevallják, hogy nem gyümölcsöztették eléggé talentumaikat, nem érdemelték meg még a kapott osztályzatot sem, mert hanyagok voltak, csak az óra előtt tanultak, nem lélekben jártak, csak külsőleg akartak mutatni.

Fiúk! Ha még nem tettétek meg, osztályozzátok meg magatokat a bennetek lakozó *lélek* által. S ha ez a lélek többeteknek ad elégtelen osztályzatot, mint amennyien tanáraitoktól kaptatok s ebben a bizonyítványotokban a gyenge osztályzat lesz a tulnyomó: *javítsátok ki évvégére!*

Diákfelelősség.

Quiritesei a pataki diákállamnak, fogjunk seprőt és seperjünk egy kissé a magunk portája előtt. Elkerülhetetlen lassanként annak a megértése és magadra vonatkoztatása, hogy nehéz helyzetnek mégy elébe az életben és mégis nagyon sokat várnak tőled. Így kell neked, miért lettél diák, az almafáról most már több gyümölcsre számítanak, mintha vad csipkebokornak maradtál volna. És olyan lerázhatatlan zsarnok az a lelkiismeret, amely azzal az igénnyel alkalmatlankodik, hogy annak, amivé leszel, egy néhány konzekvenciájáról már itt a diákéletben bizonytságot kell tenned, ha nem akarod, hogy eleve rossz véleménnyel legyenek rólad és a hozzád fűzött reménységekről.

Első persze a tanulás és bizonyítvány. Túl vagytok-e azon, hogy azoknak, kik az életben igen nagy és igen felelősségteljes munkát végeznek, elhiszitek, hogy mindent *érdemes* és kell tanulni, ami csak elétek van szabva? *Jeles tanulóknak* van-e annyi bátorságuk, hogy megtudják védelmezni tárgyaikat, melyekben jeleskednek „destruktív“ osztálytársaik ellen, akik egy „tanügyi reformátor“ magas székébe ülve próbálják kiüggyvédkedni a maguk lustaságának, akaratgyengeségének, vagy tehetségtelenségének igazolását; vagy egyszerűen és indokolatlanul nem dolgoznak, mert ők a tömeg, a plebs, a közvélemény s a jelesek neve — „hallgass“. Jó lenne hinni, hogy elmúlt az az idő, amikor egy Szemerének hideg télben szalmakazalban kellett tanulni idegen nyelveket, nagy műveltségeket adó olvasmányokat,

mert a „közvélemény“ nem türte, hogy valaki nagyon tehetséges, kenyelmetlenül zseni legyen közötté.

Nagydiák, „ifjuság„-nak számító felsőgimnazista! Kérdezzük, levonna-e a te külső tekintélyedből s belső méltóságodból, ha elfogod a „pecur“ és „mendur“ sorsra kárhoztatót kis gimnazista szoba és gárda társadat s megkérded, hogy tanúl; hányan vannak otthon testvérek, nem tudná-e maga is felvarrni a hiányzó kabátgombját, mikor írt haza utoljára, nem akarna-e olvasni valami jó könyvet, amit kihozhatnál neki a könyvtárból? stb. stb. Hogy veled sem csinálták annak idején? De emlékezz csak, milyen jól esett volna, milyen hálával gondolnál X. nyolcadikos úrra, ha törődött volna veled, tanácstalan árva kis fickóval. Ebben a szegény, begombolkózott világban úgysem igen adhatunk mást egymásnak, mint jó szót, legalább azt ne sajnáljuk hát egymástól. Nem azt értjük ezalatt, hogy oly hajlékony légy, mint a fűzfa s oly olvadékony, mint a vaj. A pataki diák élelmes és hamar kihasználja puháságotat és karakter-nélküliségedet. Inkább légy rossz pajtás, mint hogy önző barátaid bérkocsinak használjanak s veled vitessék magukat, míg szükséges s kiszálljanak belőled, ha célhoz értek. Inkább csúfoljanak gyávának, de menekülj a káros cimboraság elől, inkább sértődjék meg a „barátod“, de fordulj sarkon, ha vele való sétád közben a lelkiismeret cipője törni kezdené a lábát.

Művész diák! Talentumoddal szépíted e a magad és társaid életét? Verselsz-e a táguló szemű kis gimnazistának is, vagy csak a nyomdafestéknek? Szolgálod-e szépen szóló szárazfáddal a pataki diák nemes értelemben vett régi, híres nótakultuszát, vagy nincs nagyobb ambíciód, minthogy bluesre és charlestonra viszkető talpú „modern“ bakfiskák zeneigényeit elégítsd ki. S te, akinek kezében varázslatosan mozog a ceruza és ecset, nem gondolnád, hogy barátod névnapján a fülcibálás helyett kedvesebb üdvözlés lenne egy kézjeggyeddel el látott, örökké kedves emlékül eltett és megőrzött rajzod?

Kicsi diák! Jó lenne, ha már most elhatároznád, hogy majd olyan nagy diák lesz belőled, amilyennek most szeretnéd, hogy volnának — veled szemben is — nagydiákok.

Theologus diák, tógás fia az Alma Maternak! „Mesterséged“ a jóság, sok szeretet, minden megértés, teljes felelősség. Próbáld gyakorolni megbizonyítani itt, diáktestvéreid közt elsősorban. Ők most a te gyülekezeted. Van-e köztük legalább egy elkigondozott? Ragszkodó, gyámoltalan, ügyetlenke, akinek te vagy a bátyja, az apja, a korrepetitora, sovány pénztárcáddal bankárja is ha kell: *papja*, akin keresztül megszereti Patakot, az iskolát, a munkát, a — Megváltodat! Te rajtad van a legnagyobb felelősség!

De minden diákon van valamennyi a legkisebben is

A falumban van egy ház. Lakik benne egy család, melynek tagjai haragban éltek egy idősebb nagynénjükkel, ki a hátsó szobában huzódott meg. Bár ugyanazon fedél alatt laktak, az öreg néni szobája feletti padlást sohasem javították, soha nem tatarozták. Zsindely azon a darabkán lehúllhatott, eső becsoroghatott, vakolat pereghetett: nem

törődtek vele. Ezelőtt három évvel kihalt közülök a néni. A család diadalmasan vonult be a felszabadult lakosztályba. Ez azonban annyira el volt hanyagolva, hogy az esős őszön az egész házat újra kellett építeni, mert az elhanyagolt szoba miatt majdnem az egész összedőlt.

Testvér, minden szobára gondod legyen, minden diáktársadra, mert őrizője vagy a te atyádfiának, *mi itt egy család vagyunk.*

Tudom, hogy neked is lenne egynémely panaszolni valód, de lásd, azt hallottam, hogy valahányszor béget a juh, mindig kiejti szájából az ennívalót. Addig is, míg panaszkodnál, tégy valamit magadért és diáktársaidért. Tudom, hogy sok kemény problémád is van, amit te is szeretnél válaszul szóvá tenni. — de nincs oly kemény dió, amelynek ne lenne édes magja, a te pataki diákoskodásod árnyoldaliban is sok áldásos lehetőség van.

Ne maradjon mindez fülmellé bocsátott predikáció, quirites, hanem komoly testvéri szó!

Senex.

~~~~~

Véreim!

*Úgy, úgy: ököltre! Csattogó agyarral
Egymás húsába, no csak marjatok!
Rúgjátok föl, ki hitvány gyáva lenne
S föltápáskodnék céda munkakedve?
Csucsura vérem, ásit a vacok!*

*Pusztítson ki egy sorvadt nemzedéket,
Mint a pestis: az undok renyheség!
Mit tűrne bárki kint többé a vállán, —
Szenvedt eleget értünk az anyánk tán'!?
Kicc-kocc az élet párucos herék!*

*Dobjátok sutra ócskúlt, rongy ekétek!
Búrjunozzék a fölä most maszlagot!
Tudod, hogy győztünk s lesz sarcunk rogyásig,
Kalácsunk is lesz az — éhenhalásig...
Ontja még Tokaj, no, kurjantsatok!*

*Duhaj éjszakákon szidd a sárga földig,
Ki félálmába egyet is vakar!
Mit is dúrvitnád munkákon a markod,
Röpködnek rajba itt a sült galambok
És Eldorádó lett az ósugar!*

*Ne félj! Hadúr a földiünk visszaszerzi,
Mit kerge népség tőlünk elrabolt...
S ha nem lesz úgy majd, mint ahogy szeretnéd,
S nem adjuk ingyen Árpád ősi telkét:
— Parcellázásra invitál a hold!*

László Sándor.

Kuruc nóta.

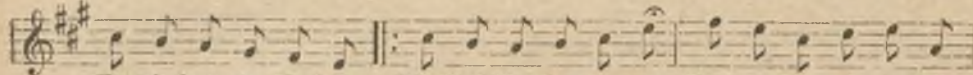
Palasovszky Béla.

Császáz József.

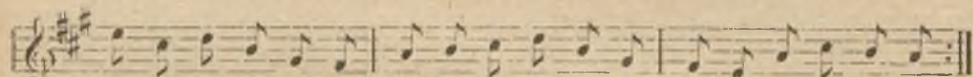
Tempo rubato.

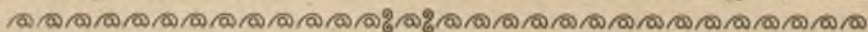
1. Zöl-dítsd ki még egy-szer U-rum, az er-dő-ke-t, Völ-gye-ke-t, lan-ká-ka-t,
 2. Á-raszd el még egy-szer Ta-vasz bal-zsa-má-val, É-le-tet, bő-sé-get
 3. Csak még egy-szer öntsd el U-rum ezt a tá-ját Ál-dott me-le-gé-vel

- Kö-pár hegy-te-tő-ke-t, Zöl-dítsd ki még egy-szer Eat a vér-rel á-zott
 A-dó har-ma-tá-val. Á-raszd el még egy-szer Vig-sá-gos é-let-tel
 Nyá-ri nap-su-gár-nak, Csak még egy-szer ad-jál A-ra-tást ve-té-sén

- Kő-vé-je meg-bom-lott, Szét-hul-lott, le-ron-gyolt Rab Ma-gyar-or-szá-got.
 Mul-tat nem bűn-hő-dő Jó-vő-be zsen-dü-lő Har-cos se-re-gek-ke-l.
 Csak egy-szer kösd egy-be Sok ke-reszt-ből szed-ve Bom-lot ma-gyar kő-rénk.

Szilvafőzés a Darabos gárdában.

Késő délután volt. A diákok az udvaron le s fel sétálva biflázták a leckét. A konyha ajtó előtt állt az üstház, mellette egy nagy vékába kék szilvát magcsított Illyés néni, a diák szobák takarítóasszonya. A diákok minden percben a véka felé kacsáztak, abban a reményben, hogy csórhatnak egy kis szilvát.

— No mendurok, hát ki fog segíteni Illyés néninek szivát magolni? Aki segít, az ehet; ki nem segít, elmehet. Jobb ám ezt magolni, mint a latint. Ahun a', a Nagy Lajoskának már a szemérlől látom, hogy ő nem szereti a potyót. Mi, hékás? Vagy aszondi, hogy szereti? No gyűjjön ide — invitálta Illyés néni a kis mendikánsokat.

— Nem is az Illyés nénié a szilva, hanem a Nénikéé — fufangoskodott Nagy Lajoska, a „dugó“, azt gondolva, hogy csak a Nénike adhat potyót, ő pedig még nem szólt.

— Hát meg van ijedve, Lajoska, úgyi, hogy nem kap szivát, ha ő magcsijja. No ne féljen, majd ad a naccságos asszony, jószíve van annak. Nem adott e a múlt héten is vajás kenyeret az egész gárdának? Az előtt való héten meg nem vót-e benn az egész gárda vacsorán. még a Zs. tiszteletes úr is? Hát ezt már elfelejtette, Lajoska?

— Pedig a „dugó“ evett legtöbbet. Háromszor is vett mindenből, oszt mikor kigyóttünk, aszondja, hogy vett vóna ő negyedszer is, de már szégyelte. Igaz az, hogy Sz... főn az emberek mind annyit esznek? — csúfolódott Megyasszay Pali, az ötödikes, aki ennélfogva tekintély volt a gárdában. — Oszt tudja Illyés néni, a

tápiintézetben tegnapelőtt öt tányér zupát bevágott. Oszt megette rá az ebédjét is!

— Nem is igaz, megmondhatja a Dienes Árpi is, aki ott ült ugyanannál az asztalnál. Csak négy tányérral ettem meg. De kaptam is azért egy mozijegyet — védte igazát a „dugó“.

— Ejnye, szedte vedte konyái, hát csak eszítek a szivát, oszt még semmit sem magcsíttatok? Majd elkergetlek mingyár innen — ripakodott Illyés néni a szilvát pofázó mendurhadra.

A gyerekek hancurosan nevettek és szilvamagot csusszantottak hüvelyk és mutató újjuk közül, szájuk két sarkán csorgott a besztenci szilva aranyló leve. Egy-egy marék magot hajítottak a cseléd meztelen lábai elé, hogy az sikoltozva ugrált, sürgösködött, dühösködött és szidta a diákokat, mint egy kofa.

A konviktusba csengettek. Az első csapatbeliek már rohantak is. Nagy Lajoska versenyképességét ajánlgatta Batta Palinak: — Én a kutyaszoritón megyek, te meg menj az iskolaudvaron. Ki ér oda hamarább? De futni nem szabad ám. Egy kenyeret kap, aki az első lesz.

Hanem a többiek úgy elináltak ekkorára a kutyaszoritón fel, a Cicu felé, hogy jelesse! sem lehetett volna visszatartani őket.

A második csoportbeliek hagyták futni. Ők ráérnek, a peckások fentartják az ő helyüket meg a dumót, a kenyér végét, Meg még úgysis az első csapat vacsorázik. Az udvar elcsitult, csak Illyés néni beszélgetett a cseléddel. Már 7 óra volt és már vagy három fazék potyó, vörösen, fortyogva, nagy fehér buborékkal köpködve, félre volt téve, hogy az üstben helyet adjanak az újonnan magolt szilvának. Ha aztán már összegyűlt egy üstre való potyó, akkor az egészet egyszerre főzik le az üstben lekvárnak.

A tűz csendesesen ropogott az üst alatt és a füst fanyarúl, szétterpeszkedve elvegyült a potyó fojtóan erős aromájába. A zsidó csillag már feltűnedezett a sápadt délnyugati égen. Szemben a gát az Ó-Bodrog felett halkán, szabályosan csobogott, korgott. A kispataki kéményekből, a Bodrogon átal, lassú szivárgással, száraz, pernyés, kékes füst kavargott fel. A fák bizseregve borzolódtak. Az alsóhatár felől a csorda jött, nagy porba takarózva. A libák riasztó gágogással repültek el a víz felett, hazafelé.

*

Hangos zsvajjal, veszekedő jókedvűen, a megevendő szilva édes ízére kéjesen gondolva jöttek az úccán a diákok. Betülekedtek a kiskapun és körülülték Illyés nénit meg az üstöt, ki a földre, török ülésbe, ki meg valami láda tetejére. Ott zajgott már az egész gárda: Szabó Lajoska, a nevelő úr, 8 os mint legöregebb, széken ült. Megyasszay Pali, meg Dienes Árpi a latin dolgozatot tárgyalták. A két Sütő, Batta Pali, meg Nagy Lajoska Illyés nénit fonták körül; mindegyik zsebe tömve volt dumóval. — Jó lesz a szilvához — gondolták a tápiintézetben — és amelyik kenyérnek még nem volt gazdája, azt bicskájukra döfve, az asztal alsó lapjára szúrták fel, a térdük felé, hogy a felügyelő tanár úr vagy a szénior úr meg ne lássa.

— Mondjon mesét, Illyés néni — kunyorálták a Sütők meg Batta Pali a vén asszonyt.

— Hátha nagyon jól viselik magukat, mondok — ígérte Illyés néni. De csak akkor, ha Nagy Lajoska megígéri, hogy nem nyúl bele a békanyúzó bicsakjával az üstbe, mert a körmére ütök. De ne „pecsület szavára“ vagy „Bizom Úr is te.“

— A „dugót“ ki kell dobni a gárdából. Ő úgy is egész délután szilvát evett. Múltkor meg a Csapkovics néni adott neki szilvát, becsületesre Árpi is megmondhatja — zajongták a mendikánsok. Ha valaki packot kap, ő eszik belőle elsőnek, oszt ő meg nem kurálna senkit.

— Hátha megígéri, hogy nem nyúl hozzá, akkor itt maradhat. Megértette Lajoska? — vette pártfogásába az öreg asszony Lajuskát.

— Nohát hallgassanak ide. Vót itt egyszer egy mérnök, a császár kütte ki, hogy felmércskélné a szegény emberek földcskéjét, összeírná házacskáját, tehencskéjét. Mer, hogy akkor sok pénzre vót szüksége a császárnak, hát a szegény embereket is akarta adózni. Ennek van már vagy száz esztendeje. mer a férjecském is úgy halotta a nagy apácskájától pedig a férjecském mán vagy húsz esztendeje künn van Amerikában. Hát amint megy ez az indzsénér faluról-falura, mer így hitta ötet a szegény ember, eljutott egyszer Luka alá, ott is az egyik paraszt házba. — Hé, Anna, hunyorgasd a kavarót, mer sül mán a potyó, oszt megkenyeresedik! — Esszóval a szegény embernek vót egy kis házacskája, meg fődecskéje, meg egy tehencskéje és vót egy igen-igen híres szép jánya. Aszondi a szegény ember az indzsénérhez: Mit akarsz, te tőlem, szegény embertől, te indzsénér? Aszondi az indzsénér: a házacskádat, a fődecskédet meg a tehencskédet akarom megadóztatni. Így kívánja ezt tőled a császár. — A szegény ember erre e'kezdi szépen kérni, hogy ne bántaná őt az indzsénér. A házból kigyött a híres szép jánya is és az is kérte az indzsénért, hogy ne bántaná őket. Hát amint az indzsénér megpillantotta a híres szép jányt, azon pillantást megszerette, de olyan erősen, hogy elfelejtette, hogy mit parancsolt neki a császár. — Erigyen mán, Lajoska, oszt rakjon a tűzre, de szárazat, meg vékonyat! — Esszóval ennyire megszerette a híres szép jányt. De szép is vót a' csudára! Aszondi a szegény embernek: Hallod-e te szegény ember! Békét hagyok én a te házacskádnak, fődecskédnek, kesély, szép tehencskédnek. De még meg is szerzem őket egyyel-egyel. Csak add nekem feleségül a te híres, szép jányodat! Elbúsult erre nagyon a szegény ember, merhát, igaz, ami igaz, igen jól esett volna neki még egy tehencske meg házacska, de az ő híres szép jánya is igen nagyon a szívhez nőtt. A jány se akarta az indzsénért, mer hogy olyan fura háromszegeletű feje vót, oszt mindig olyan suta szerszámokat hordozott a hóna alatt, amivel se ásni, se kapálni nem lehetett. Meg osztán mindig számolt. Aszondi a híres, szép jány a szegény embernek: Jaj, édes apám, ha od'ad ennek az indzsénérnek, én azonmód szörnyen halok! A szegény ember meg is mondta az indzsénérnek, de az csak nem nyughatott és este, mikor fenemód

mennydörgött és villámlott, el akarta rabolni a szegény ember híres, szép lányát. — Hé, Nagy Lajoska, odaütk ám a lapáttal a kezére, ha nyalakodik!

— Hát aztán, Illyés néni? — szorongtak a kis mendurok — hát aztán mi történt?

— Hát a híres szép jány, mikor megpillantotta az indzsenér háromszegeletű fejét, mer olyan vót annak, roppantúl megijedt és azon módon szörnyet halt. De egyazon szempillantásban az indzsenérbe is becsapott a ménkő, oszt megégett. A szegény ember eltemette a híres szép jányt, virágot is ültetett a sirjára oszt mindennap könnyeivel öntözte meg. Az indzsenért meg nem fogadta be a föld, hanem kinn lódorog azóta minden este a lukai határban. Olyan nagy tüzelő fényoszlop alakjában, mint amék Mózes előtt ment. Oszta maga után cepel egy irdatlan, tűzből készült láncot, amékhez ha élő ember hozzáér, azontüstént szörnyet hal. Így jár az, aki olyan jányra veti a kezét, amék nem szereti őt. Oszta ez azon mód való igazság. Ilyentájt mán látni is lehet, ahun a', Luka felé!

A tűz az üstházban alig pislogott. A váróra öregesen, ráérően, tizenegyszer kondult. Dienes Árpi kimeresztette a szemét Luka felé. Erős drukkjában szorongva markolt Megyasszay karjába: — Nem az ott a', te Pali, a láncos indzsenér? Te, biz istók az, ott, a hídtól balra... Mindnyájan kidülledt kíváncsisággal és félelemmel meresztgették arrafele éber szemüket. Valami csörrent, valami karcolt. Mindnyájan összerездültek.

— Héj, te Nagy Lajos, de kikap még máma tőlem valaki — kiált haragosan, de a félelemtől zavarosra cibált hangon a szemfüles cseléd, s hogy elriassza a huncutot, a lekváros kavarróval jól meglapitotta Nagy Lajos orrát — Nem szégyenli magát, ilyen nagy fiú léte? nyalakodik, mint egy kandur. Majd elveszem a bicskáját, oszt karácsonkor kapja meg. Minek gyűlt ide?

— Jó lesz mán az a lekvár, te Anna — szólt Illyés néni; csámcsogva szopogatta végig a kis kanalát. Jó mán-e', hallod. Tedd csak bele a kavarrót. Ha megáll benne egyenesen, akkor mán jó. Oszta azut hozd ki a kenyeret, meg a kést, hadd adjak ezeknek az éhes, csipás lencséseknek. Oszta amék meg nekem az indzsenérral fog álmodni, annak nem mesélek többet!

— Meséljen még Illyés néni, nem vagyunk álmosak — rimáncodtak a kisdíjakok.

— Nem lehet; több nap, mint kolbász. Hónapra is köll hagyni. No itt a kenyér meg a lekvár. Egyétek, orrotokat befenjétek.

— Úgye Illyés néni hónap is eljön mesélni?

— El, eljön, hát mán mér ne jönne el?

— De igazán?

— Igazán, bizony no.

— De úgye holnap után is eljön?

— El fiacskáim el. No, de lám csak, a Batta Pali mán úgy alszik, mint a bunda. Anna, oszt ócsd el a tüzet, nehogy a veres

kakas kukorékoljon fel benneteket az éccaka. A szívat meg ne törd össze, mer e'folyósodik.

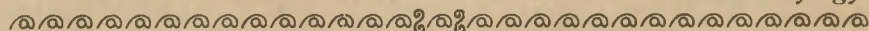
— Ehun e, a Nagy Lajos mán megin enni akar; pedig most is olyan, mint egy telt bendő. — Ne agyon mán néki, Illyés néni, mer elrontja a hasát . . . szólt a jány vihogva.

— Nem is igaz, Illyés néni, most is ő eszik. Nézze, Illyés néni, becsületszavamra mondom — restelkedett Nagy Lajoska, nagyokat pofázva a maradék kenyérből.

— Nyerít mán a ló, gyönnek mán a zsandárok — kacérkodott vissza a kapuból Illyés néni és jól belekvározt a odajövő Lajoska arcát. — No hát egyen Lajoska, ha annyira szereti!

A tűz kialudt az üstházban. Vékonyan penészesen szállt szét a füst. Szabó Lajoska a szobafőnök kiadta a rendeletet: ágyba, mendurok! Aztán az utolsó fény is kilobbant. Minden sötét és csendes lett. Csak a jány kapta magára a kis nagy kendőt és ment a kiskapu felé. Ott már három legény is kuncogott. Óvatosan, mutatósan, fázósan. Azoknak víz a jány egy tányéron kóstolót, a kis-nagy kendő alatt.

Elekes György.

Ének a porszemről.

*Haj de nehéz,
Kötött beszéddel
Elmondani egy életet.
Ha mindent elmondassz is,
Azt elfelejted,
Hogy a ruhádról lesepred
A porszemet;
Pedig van úgy sokszor,
Hogy már nagyon sokat jártál
És megfáradtál,
A mások szeretetében.
Ha ilyenkor, pihenve levered
Magadról a porszemet,
Ki tudja:
Hátha akkor valaki
Az Úr előtt dicsér tégedet
És te akkor tisztítod magad,
Nyugodt megtisztult lelkedet.
Látod ezt elfelejtetted
Elmondani;
Nagyon kötött a beszéded . . .*

L.

Ha mindenki megfogadná, hogy csak akkor kér, amikor már mindent megköszönt: nem lenne elégedetlen, zúgolódó ember.

Ravasz.

A favillás leány.

Favillás lány,
 Feltürt kötővel,
 Hangos ajakkal,
 Piros kendővel,
 Megyen az úton;
 A meleg úton.
 Porzik a nagy út,
 Villan a patkó,
 Drága szép legényt
 Hoz a portakaró.
 Néztem, csak néztem . . .
 A napraforgó szára
 Hajlongott, köszönt,
 Sárga kalapjával.
 Két könnyes szememmel
 — Igy örült az árva —
 Elrepült az Isten
 Két legszebb virága
 Délibábos rónán
 Harangos hazába.

L.

Leánycserkészlet.

Az idő örök kereke fordult egyet, a régi világ letűnt és új kor-szak alakul ki. Új világnézetek keletkeztek és ezeknek hatása alatt átalakul a világrend is.

Az új világrendben a nő helyzete megváltozott. A család zárt egysége megbomlott, az igények növekedtek; nemcsak a férfi, de sok esetben a nő is kénytelen a házon kívül dolgozni a család megélhetéséért. Sok nő pedig teljesen a maga erejére van utalva. A megváltozott életviszonyok következtében új női típusok alakultak ki. A régi nagyszonyok kora letűnt, ma sokféle típusával találkozunk a modern nőnek, de egyik sem tud kielégíteni és megnyugtatni bennünket a jövő szempontjából.

Nézzük meg a két végletet: Az egyik a fiús hajú, munka nélkül élő leány, akinek életében legfontosabb szerepe a tangónak, charlestonnak, a teniszbajnokságnak és a mozinak van.

A másik végletbe tartoznak azok a tudományos nők, akiknek az egész élete nehéz munkában telik le, de ez a munka számukra nem gyönyörűséget és örömet hozó élethivatás, hanem nehéz robot és keresztt.

És amilyen arányban teljesítik kötelességeiket, abban az arányban veszítenek napról-napra a nőiességükből és úgy omlik össze lelki életük harmóniája.

Sötét képet mutat mind a kettő; egyik sem lehet az új nő ideál. Magyarországnak ma nem ilyen nőkre van szüksége, hanem hőskökre, akik az egész életüket adják egyházuk, hazájuk és embertársaik javára, akik lelkesedéssel és örömmel tudnak szolgálni abban a munkakörben, ahová Isten őket állította. Ezt a típust kezdik kialakítani a Diákszövetségek, de legte jesebben és legszebb jövőt ígérően a leánycserkészlet hatása alatt fejlődik és kristályosodik egyre jobban az új magyar női ideál.

A leánycserkészlet célja: a leányokat, jellemes, életrevaló, léleken és testben egészséges magyar nőkké nevelni. A hármas célnak megfelelően munkaprogramja is hármas irányú: jellemnevelés, gyakorlati élet körébe tartozó ismeretek tanítása és testedzés.

A jellemfejlesztés alapja a vallás. A cserkészleány mindennap bibliát olvas, templomba pontosan jár. Naplót vezet, az egyikbe naponkénti önvizsgálatát és gondolatait, a másikba napi jócselekedeteit jegyzi föl. A cserkészleány számára elveszett az a nap, amelyen valakivel jót nem tehetett. Szellemi, művészeti értékek elsajátítására nagy gondot fordítanak és fontos része a cserkészleányok kiképzésének a főzés, varrás és más háztartás körébe tartozó gyakorlati munkák tanulása. A sok munka egészséget, fizikai erőt fogyaszt, ennek ellensúlyozását célozza a torna és a különféle sportok. Ide tartoznak a kirándulások, amikor a város zajától távol a tiszta levegő az élet színével festi meg a leányok arcát: a természet szépségei: az égbe nyúló hegyek, a ragyogó kék égbolt, a csörgedező kristálytisza patak, a madárdallos, suttogó lombú erdő pedig eltölti lelküket varázsos hangulattal, mélységes harmóniával és felemeli őket az örökkévaló, mindeneket teremtő és fenntartó Istenhez.

Nyáron két hétre táborozni mennek a csapatok valami szép vidékre és ott a világtól elszakítva egymásra utalva egész külön kis társadalmat alkotnak. Megtanulják egymást szeretni, egymásért dolgozni. Reggeltől estig visszhangzik vidám nótájuktól az erdő. Mikor aztán leszáll az este, fellobban az erdő tisztásán a táborlütz, a leányok körülülnek, felettük ragyognak a csillagok és ők nótáznak a tűz lobogó lángjába nézve. Visszavarázsolják a bús magyar múltat régi nóták hangulatában és megálmodják a jövődőt hittel, reménységgel, győzni akarással.

Bámulatosan gyors átalakító, világnézetformáló ereje van a cserkészletnek. Pedagógiáját is érdemes volna egy külön tanulmány keretében ismertetni.

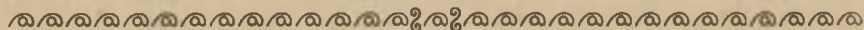
Nemcsak iskolai, hanem iskolán kívüli, sőt iparostanonc csapatok is vannak. A társadalom minden rétegét igyekszik eszméivel átítatni.

Gondoljuk csak el, hogy meg fog változni ennek a szegény országnak a képe, ha a társadalom tagjai a felnőtt cserkészletnek. Ott lesz majd a régi nagyasszonyok, a Lorántfy Zsuzsánnák, Bethlen Katák méltó utódjaként az új magyar nő, lelkében törhetetlen nagy hittel, izzó hazaszeretettel, keresve a szépet, jót mindenben, segíteni akarva minden nyomoruságon és megvigasztalni minden szenvedőt.

Még fáj a lelkünk, ha látjuk a sok nyomoruságot, szenvedést szerte a csonka hazában. Még összeszorúl a szívünk, ha eszünkbe jutnak az elrabolt hegyek, a küzdő, szenvedő rab magyarok, de már érezzük a boldogabb jövő friss lehelletét.

Még éjszaka van, nincsen csillag az éjszakában de egymás után lobban fel a tábornüzek lángja. Lobogjatok tábornüzek, ősi magyar oltárok, hej! ha egyszer lángotok összecsap! . . .

Szabó Irén

A Hold barátja.

Nem szeretlek, vén Nap, téged:
Valahányszor belenézek
Hunyorítva a szemedbe,
Daedalus jut az eszembe,
Meg a fia: Ikarus . . .

Valahányszor belédnézek,
Sugaraid így beszélnek,
Így zenélnek a fülemben
Biztatóan, csalva, csengve:
„Excelsior! Előre! . . .“

— Már a Napba én is szálltam;
Remény-viasz volt a szárnyam,
Égbe nyúlt fel létra-vágyam
S vén Daedalus volt a társam:
Öregapám, az Élet . . . —

Haj! de Nap, te gaz, te csalfa
Csábítón magadhoz csalva
Leperzselted remény szárnyam,
Összeomlott létra-vágyam
S lezuhantam . . . leestem . . .

Menj csak Nap . . . menj, te vén róka!
Tudom: régi még a nóta,
Valahányszor belédnézek,
Sugaraid így zenélnek:
„Excelsior! Előre! . . .“

Méla Hold az én barátom:
Ő nem ámit soha senkit,
Halavány és bús az arca
(Mint az enyém) ő nem csalfa,
Ő nem ámit sohasem . . .

Bűvös éjen, holdas éjen,
 Ő szokott csevegni vélem,
 Bánatunkat elmeséljük
 És egymást mindig megértjük

A halvány-bús Hold meg én...

Képes Géza.

Diákadomák.

Még két évvel ezelőtt dékánja is volt a theológiának, aki egy-személyben a főiskola könyvtárnoka is lévén, hivatalos helyiségül a könyvtárszobát használta. Itt dolgozott Gábor is, a tiszties theológus. Gondosan pedert bajusza kerek pápaszeme könnyen megtevesztette azokat, akik nem ismerték.

Történt pedig, hogy úgy év elején, szeptember hónapban, ifjú gólya köszöntött be a könyvtarba. Kissé hajlott alakja, bizonytalan kifejezésű arca. Széjjeltekintett a szobában s biztosan tájékozódott a pedert bajusz s kerek pápaszem felé.

Gondosan ecseteli családi körülményeit; élénk színekkel festi nehéz anyagi helyzetét; mindenkben kéri a *dékán úr* szíves jóindulatát.

A pápaszem meg sem rezzen. Hatalmát érezve néz továbbra is az előtte nyitott könyvbe.

Az ifjú gólya tovább panaszkodik s mikor már maga is megelégtel, elhallgat. Les az első szavakra, melyektől függ jövője, boldogulása.

A pápaszem lassan emelkedik, a kéz jobbra nyíló ajtóra mutat s a mozdulást e szavak kísérik:

— Tessék befáradni a másik szobába a *dékán úr*hoz.

*

A kollokviumokon Gábornak is számot kellett adnia sáfárkodásáról. Tanult ő mindig s mindent, de folyton s legszívesebben olyat, mi nem vágott a studiumok körébe, így pl. Kossuth szónoklatait, amelyekre — mi tagadás — szüksége is lehet egy leendő nagy szónoknak. Így bizony a filozófia kollokviuma előtt sem valami anyagi nyugalommal ült be a VI.-nak faragott padjába két társával. El voltak készülve, de — a legrosszabbra Gábor a pillanat hatásától ihletve, szemét a mennyezetre függeszti s kezeit összekulcsolva kiált Istenhez:

— Felséges Isten! Te mindent megtehetsz, amit akarsz, hiszen Te mindenható vagy! Tekints le erre a három szorongó gólyára s add, hogy azokat is *tudják*. amiket *nem tanultak* meg! Ámen.

*

Hári, a másod év egyik, ha nem is oszlopos, tagja, rossz ómen-nel nézett a história kollokvium elé; nem is csoda, ősszel is hatod-szorra tudott fogni szegényes elégséget. De hát történik csoda a XX században is, jöllehet csak história kollokviumról van is szó.

Hári vissza se repült, sőt épen jót fogott. Nagy boldogan törtet fel a gólyavárba. Az első szobán végigmegy, melyet csak egy üvegajtó választ el a másiktól s a belső szobában rátalál a cimborákra. Gondolta, hogy először megijeszti őket.

— Képzeljétek, visszavágot — jelenti be lemondóan.

— Komolyan, szegény — sajnálják egyhangúan.

A visszafojtott öröm annál erőteljesebben tört aztán elő, mikor boldogan újságolta esetét: Nagyszertüen sikerült! Mindent tudtam! — s csak úgy ömlött belőle a dicsekvés, heves gesztusoktól kísérve, mikor az elragadtatás legmagasabb fokán nyílik az ajtó, *belép a professzor*, ki már egy ideig az első szobában élvezte a jelenetet s mosolyogva szól:

— *Ne higgyenek neki egy szót sem!*

~~~~~

Utolsó üzenet! . . .

Tudod-e, mért színesek az esték
S álomőrző fehér éjszakák? . . .
Mért kísértnek csúf, sápadt lidércek
S forró-tűzű tört melódiák? . . .

Tudod-e, mért szeretem az alkonyt,
Bíboröblén halkszavú mesét? . . .
Bús magányán árva életemnek
Mért ömlik a bánat szertesét? . . .

Tudod-e, mért átkozom a csendet
Gyáva-lomhán, hogyha szíven üt? . . .
Koholdjai pezsgő ifjú vérnek
Mért kergetnek, úznak mindenütt? . . .

Tudod-e, mért fátyolos a hangom
És a sugár szemem tört ivén?
Mért kacag a gőgös-gúnyos arcú
Léha közöny mindenki szíven? . . .

Tudod e, mért vagyok érthetetlen,
Emberek közt furcsaság, szeszély? . . .
S mért a pajkos, forró, barna Szépség
Hűségemre legnagyobb veszély? . . .

Tudod-e, mért ez a sok sok kérdés,
Ezertitkú álomdelibáb? . . .
. . . H gy az Emlék — ütött, kopott, céda —
Hazudjon, csak hazudjon tovább! . . .

Mauks László.

Irodalom.

Egy felvidéki ifjúsági lap a pataki diákokról.

A felvidéki magyar diákoknak és cserkészeknek van egy nagyon jól szerkesztett ifjúsági lapjuk, címe „A Mi Lapunk”. Kezembe került a lap ez évi januári száma. A sok felemelő és építő cikk között felkeltette figyelmemet Komáromi János: Pataki Diákok c. könyvének ismertetése. Az ismertetés írója összehasonlítja a regény diákéletét a mai diákélettel és keserű megállapításokra jut, amelyek sok általános igazság mellett még több tudatlanságot és járatlanságot árúlnak el a pataki diákélettel szemben.

Igy többek között ilyen megállapításokat tesz cikkében: „Ma már nincsenek pataki diákok(?), nincsenek kis mendürok, akik szeptemberben egy pár forinttal zsebtükben könnyes büszkeséggel válnak el bankószemű édes anyjuktól“ ... „nincs tiszta naiv diákromantika, nincs piros sapka, Korpa János zrinyije zсібáрус házban lóg, talán a bucsúzó Ballag már a vén diák, sem zúg fel száz meg száz diák torkából“ stb.

Mi tökéletesen egyetértünk a cikk írójával akkor, amikor a régi diákéletben a romantikát, az emlékezést, a régi boldog és tiszta diákéletet siratja. Azóta sok minden megváltozott, az iskola is, a diákélet is, de az élet is, amely nagyobb követelményekkel lép fel velünk szemben. Ma *általában* többre van szüksége az ifjúságnak, nagyobb feladatai vannak. Ezt mi is elismerjük minden jobb után törekvő magyar diákkal együtt.

Csak ott legyen szabad felemelni szavunkat ma élő diákoknak, ahol ilyen megállapításokat tesz a mai diákokról: „fennhéjázók, blázirtók és kevés kivétellel üresek is.“ Ezek talán mégis nagyon erős és elhamarkodott ítéletek és különösen nem általánosító mondatba valók. Hiszen, ha van is egy-két ilyen típusú diák, az mégis csak 500-ad része az egész ifjúságnak, amely maga gyakorol velük szemben kritikát, úgy, hogy félig-meddig kiközösíti őket magából. A cikk írója tehát nem ismeri a magyar diákviszonyokat és mégis cikkezik róla. Ha ismerné, de nem kívül álló, felületes szemmel, hanem benne élne, bizonyára meglátná, hogy a mai magyar diák igenis komolyabb, elszántabb, dacosabb, többre igyekező; mindezt azonban nem a külseje mutatja meg, hanem megmutatják diákéletének legelrejtettebb törekvései.

De nemcsak a magyar diákokat nem ismeri a cikk írója, hanem még nagyobb tájékozatlanságban van a mai pataki diák felől. Igaz, hogy sok minden nem a régi már Patakon, de megvan annak is az oka. Nagy viharok mentek el a pataki diákok felett, amelyek benyúltak közéjük is és sokat elsepertek soraik közül. De mi, mostani diákok azért a régi diákideálmussal, a régi lelkesedéssel akarunk élni, ápolgatva szívünkben azt az örök magyar tavaszt, amit a nagyvárosoktól meg nem rontott tiszta pataki magyar szellem plántál belénk. Mi a régi

diákélet legnemesebb tradícióit most is féltett örökség gyanánt ápoljuk és védjük minden idegen hatás ellen. Talán ezért is van kitéve a pataki diák annyi szemrehányásnak minden oldalról. És én tudom, hogy ez a tiszta diákélet, ifjú pataki diákszív megmarad közöttünk akkor is, ha nem zrinyiben járunk, nem állunk ki nagy pipával a kollégium kapuba. De mi a régi diákokban nem is a zrinyit, nem a nagy pipát és nem a külsőséget néztük és nézzük, hanem a mindezek alatt dobogó diákszívet. Mi éppen olyan bizalommal és szeretettel megyünk most is oda, az egykori tógás, vagy kájzeres pataki diákhoz, aki most zsakettben fogad mint fővárosi hivatalnok és épen olyan szeretettel hallgat meg, mint diákkorában. Én a pataki diákélet legnagyobb áldásának ezt az összetartó erőt látom. Mindezt azonban csak az érezheti és láthatja, aki maga is pataki diák volt. A cikk írójának is csak ezt tudom válaszolni: Jöjjön el és lássa meg mindezt itt és akkor nem fog olyanokat írni rólunk, hogy „donjuani eleganciával öltöztünk, sütjük a hajunkat, a korzón fölényes gesztusokkal beszélünk a filmszínésznők etonfrizurájáról“ stb. Jöjjön el és nézze meg Patakot, úgy, amint van, a maga hol falusias, hol kispárosias külsejével, amely a nagyváros helyett a falut, a csöndet, az otthont akarja nyújtani, nézze meg a nagy diákokat most is egyszerű vidéki naivságukkal, a mendúrokat megmosolyogni való pajkoságaikkal, de mindezt itt lássa meg Patakon, ne pedig magából kitermelt gondolatokból alkosson róla képet, mert így igen lehetetlen kép származik belőle. Így talán Kispatakon korzót, a Hustácon színházat, a kollégium mellett pedig, nagyvárosi villamosforgalmat képzel a szerző.

Az élet többet vár a diákságtól ma, mint régen s mindehez tisztább szív kell, mint eddig volt. Mindezt mi végvári, csonkahazai diákok is szívünk szerint óhajtjuk és jó lélekkel munkáljuk. Kívánjuk hát, hogy felvidéki testvéreink is *úgy* ismerjenek meg bennünket! *B. K.*

Dr. Gesztelyi Nagy László: A magyar tanyakérdés. A Magyar Társaság kiadása. Kecskemét, 1927. 149 o.

Szerzőnek nem az első ilyen tárgyú munkája ez. Hiszen élet-hivatásául tűzte ki a tanyai magyarság problémájának megoldását. S eddig is jelentek meg munkái (Az Alföld gazdasági jövője 1924. Az Alföld. 1925. A magyar tanyarendszer kialakulása. 1926.), melyekben az Alföld tanyasi népe iránti szeretetből foglalkozott a tanyai magyarság súlyos, megoldásra váró problémáival, melyeknek megoldása égető nemzeti feladat. E munkájában szélesebb mederben, saját tapasztalataival igazolva, amelyeket a tanyák járása alkalmával szerzett, tárja elibénk a tanyakérdés elszomorító jelenét, mind lelki, kulturális, mint közegészségügyi, társadalmi tekintetben (121 o.) s rajzolja meg jövőjét a legsürgősebb tennivalók megjelölésével. Vajha siker koronázná áldásos munkálkodását s találna meghallgatásra szava az illetékes tényezőknél.

Felméri Albert: Kis királyok, apró szentek, parányi próféták.

Felméri Albert aszalói ref. lelkésznek, ez a kis füzete egy értekezést foglal magában a gyermekekről általában s úgy tekinti azokat, mint kis királyokat, apró szenteket és parányi prófétákat. Kissé nagyon is ideális szempontból tekinti őket s az emberben vágyat ébreszt az iránt, hogy gyermek maradjon. Lelkesen, élénk, színes képekben festi le, hogy mi egy gyermek, mikor megszületik s ha ekkor arra gondolunk, hogy sokszor mivé lesz, akkor valóban szolgálja ezt a célt, amit kitűz: „Mentsük meg életünket úgy, hogy tanuljunk a a gyermektől!“

Kapható a szerzőnél 10,000 koronáért.

Harsányi Gusztáv: Töredékek egy magyar ref. lelkész hányatott életéből. 4°. 102 l.

Néhány hónappal ezelőtt jelent meg ez a könyv, bár amint a végén kitűnik, már 10 évvel ezelőtt kész volt. Élénk tárja az első ref. táborig lelkésznek. Harsányi Sámuelnek hányatott, viharos életét, még pedig, amint a könyv írója mondja előszavában: „Lelkem teljes idealizmusával és a fiúi kegyelet hatása alatt, mindazonáltal hűsége krónikás gyanánt.“ Ezek a szavak jellemzik leginkább az előtünk fekvő könyvet. Írója nem vár sem nagy tudományos elismerést, sem szigorú kritikát. Célja csupán az, hogy egy porszemet vigyen a protestantismus újabb történetének leendő megírásához.

Kiindul a karádi paróchiáról, ahol Harsányi Sámuel született (1808); a legelső közt van, mint pataki diák; újhelyi káplán, majd Milánóban táborig pap. Itt ismeri meg későbbi feleségét Büttinghausen Johannát, egy gazdag német kereskedő leányát. Itt éri a forradalom. Sok hányattatás után Nyirmadán, majd Nagyhalászon és Apagyon volt lelkész. A könyv írója ez életrajzon keresztül igyekszik korpét is nyújtani. Előadását ffszerzi hagyományos történetekkel s szubjektívizmusának elég tág teret enged.

Szép megnyilvánulása e könyv irodalmi formában a fiúi kegyeletnek s a pataki diákok érdeklődéssel olvashatják egyik elődjüknek ezt az érdekes históriáját.

—i.

Egyleti élet.

A Theologus Egylet új erővel kezdte meg II. félévi munkásságát. Az első két ülésen dr. Rácz Lajos theol. igazgató, tanárelnök úr tartott mély tudományos értékű és nagy szeretettel megírt előadást; az első „Jézus, mint gondolkodó és tudós“ címmel, a második ülésen pedig, — ame-

lyen a Theologiai Kar is megjelent, — Pestalozziról tartott — halálának 100 éves fordulója alkalmával — méltó emlékezőst. Darányi Lajos és Császár József III. é. theologusok írásmagyarázatot tartottak, Hubay Lajos I. é. th. pedig Áprily verseket szavalt.

A „Bocskay“ Bajtársi Egyesület ezzel a félévvel megkezdte törzstáborozását, ahol a bajtársak minden téren szabadon képezhetik magukat. E héten megkezdődnek a lövészgyakorlatok is Hörccsik Lajos és Egry László lövészmenterek vezetésével. Császár bajtárs, mint regős, pedig az ének- és zenekar megalakításán fáradozik. Most, mikor a munkakör kezd kialakulni, látjuk, hogy mire is képes egy ifjú erős izmú lelkes csapat. — Nagyon kedvesen esik nekünk, hogy a városi közönség melegen érdeklődik fejlődésünk iránt és a t. b. dominusi tisztségek elfogadásával e fejlődést támogatja is. — Megalakult a miskolci kerület is, — ennek keretébe tartozik a Spataki „Bocskay“ Bajtársi Egyesület is — hogy a nagy munkát könnyebben lehessen végezni. A követ-táborozáson egy szívvvel-lélekkel választottuk meg kerületi vezérré Kigyóssy Sándor mérnök-bajtársat. A patakiak közül II. alvezér és a II. ü. o. vezére lett Batta Zoltán alvezérünk, főállományv. Mikes Zoltán, főkincstárosunk és kerületi kincstárőr Nagy Sándor íródeákunk. A számvizsgáló bizottság tagja lett Egyesületünkben Perjéssy László főáll. vez. bajtárs. Hisszük, hogy lelkesen és szorgalmasan fognak dolgozni Magyarország harmadik felépítésén. Avatásunk márc. első heteiben lesz, amikor is méltóságos dr. Hekler Antal egy. prof. primus magister és dr. vitéz Bán-sághy György orsz. fővezér urak is vendégeink lesznek. *íródeák.*

Az Erdélyi Önképzőkör-ben zavartalanul folyik a munka s a tagok meleg, testvéri egyetértésben a diligencia minden vásár-

napján összejönnek, hogy kicsiny erőiket fejlesszék s egymást bírálgatva leszokjanak félszegségeikről, hogy lelkük nemesedjék s új erővel gyarapodjék. Érdekes gyűlésük volt az az összejövétel, midőn a német szabadelőadás s német szavalat után német nyelvű bírálatok hangzottak el a kis család minden tagjának öröme, boldogságára. A pályatételek körül nagy a konkurrencia. A fiúk lázas izgatottságban várják a pályamunkákról szóló bírálatokat. A pályatételek örvendetesen termékenyek. A verspályatételre három, a novellára öt, a humoreszkre kettő, a német műfordításra három, a klasszikus műfordításra kettő, a fizikára egy s a matematikára egy pályamunka érkezett be. Már a novellákat a kiküldött bíráló bizottság meg is bírálta. A két legjobb novella szerzője Nagy Barna és Pécely Ödön VIII. o. tanulók, akiknek pályamunkái a legmagasabb érdemfokozatra. jegyzőkönyvi beírásra és a teljes pályadíjra érdemesek.

Az „I. Bákóczy György Egyesület“ munkálkodása a rendes mederben folyik. Minden második héten pénteken délután vannak a gyűlések, melyeken bibliamagyarázatok, felolvasások és szavالاتok emelik a gyűlések nívóját. A legutóbbi gyűléseken sorozatos felolvasás volt a sárospataki főiskola történetéről. A kitűzött pályatételek iránt az ifjúság között nagy az érdeklődés, egy néhány pályatételre már érkeztek is be pályamunkák, melyek gondos munkákról tanuskodnak. Az egyesületi élet nyugodtan folyik, táplálva a szenge ifjak lelkét a vallásosság nemes idealizmusával.

Hirek.

E számunkkal a második félévbe léptünk be. Azzal a kéréssel fordulunk hát előfizetőinkhez, hogy előfizetéseiket ujítsák meg. Kérjük ezt annyival is nyomatékosabban, mert előfizetőink 60% a az első félévi előfizetési díjjal is hátrátékban van. Azoknak, kik csak az első félévre fizettek elő, jelen számunkhoz utalványt is mellékelünk, azoknak pedig, kik még ezzel is hátrátékban vannak, külön kis figyelmeztető értesítést is. Pontosak csak úgy lehetünk a lap megjelenésével, ha előfizetőink is pontosan teljesítik kötelezettségeiket!

Tisztelettel
a Szerkesztőség.

Nagy Gyula

Gyászlobogó került fel 22-én reggel a főiskola homlokzatára. A tudomány kis katonáját. Nagy Gyula II. gimn. tanulót, kiragadta soraink közül a halál. Ő is az influenzának, mely vese- és tüdőgyulladásba ment át, lett áldozatává. Temetése 23-án volt Zemplénagárdon a szülei háznál. Nyugodj békén kis barátunk!

A második félév a főiskolában, úgy a theol. akadémián, mint a főgimnáziumban f hó 3-án kezdődött meg. A theologusok létszáma a második félévben is változatlan maradt. Örömmel látjuk, hogy komolyabb eltökéléssel jön az ifjúság a papi pályára s nem történnék meg olyan esetek, amiket már megszoktunk a forradalom óta, hogy négy-öt ifjú váltott meg az első félév után a theológiától. — **Dr. Mátyás Ernő**, miután egészsége teljesen helyreállott, megkezdte előadásainak tartását. — **Nagy Béla** a második félévben is szabadságon marad, hogy egészségét helyreállítsa. — **Bódy Dénes** főgimn. vallásánár a második

félévre is szabadságot kapott s a heidelbergi egyetemen folytatja tanulmányait.

Kovács Sándor, nyug főgimn. vallásánár, febr. 1 én mult 50 éve, hogy megkezdte tanári működését főiskolánkban. Ez áldott alkalommal a Köziskolai Szék tagjai testületileg keresték fel s nevükben s az iskola nevében Csontos József közigazgató üdvözölte, amit az agg professzor meghatott szavakkal köszönt meg. Mi is szívesen emlékezünk meg Istennek e hű munkásáról s kívánunk áldást Istentől életének hátralevő részére.

Eljegyzés. Bényey József, berzéki ref. lelkész eljegyezte Thuróczy Máriát. Szívesen gratulálunk s kérjük Isten áldását szövetségükre.

Találkozó-lapot ad ki az Ifj. Egylet az év folyamán. A címlapon Deák Geyza főisk. rajztanár által készített hangulatos rajz alatt, amelynek tárgya Petőfi Sándornak a pataki diákoknál való látogatása, baráti poharazása, az országszerte

ismert diákbúcsú-nóta a „Válásra int immár az óra” (Szigethy Ferenc—H. Bathó János) foglal helyet A találkozó-lap már hűsvét utánra készen lesz. Így rendelkezésére fog állani az éven búcsúzó diákoknak, úgyszintén az idén találkozó öreg diákoknak. Egy új kedves mozzanat lesz ez a pataki diákok életében s egy új erős összekötő kapocs, amely marandóvá fogja rögzíteni a találkozásnak meleg, barátságos hangulatát s a búcsúzóknak számára pedig jelenteni fogja az elszakíthatatlan, sírig tartó barátságát az iskola padjaiban egygőz forrott sziveknek. Illesse elismerés az Ifj. Egyletet a pataki diákok részéről a terv felvetéséért és megvalósításáért.

Az influenza-járvány a főiskola tanárai s tanulói körében is szélesen elharapózott. Az iskola bezárására azért nem került sor. Az esetek a megbetegedéseknél csaknem kivétel nélkül enyhe lefolyásúak voltak, 3—4 napig tartottak. A járvány már szűnőfélben van, úgy, hogy e tekintetben is megnyugtathatjuk az aggódó szülőket.

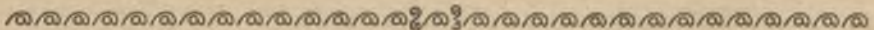
F. hó 22-én országos theol. tanári konferencia volt Budapesten. Főiskolánkból jelen voltak: dr. Rácz Lajos, Marton János, Harsányi István, Trócsányi József és Szabó Zoltán.

Az ifjúsági istentiszteletek még az imateremben folynak. Az is-

tentiszteleteket végezték: január 30-án Oláh István h. s. lelkész, f. hó 6-án Szabó Zoltán h. theol. tanár, 13-án Benke Kálmán főisk. szenior, 20-án Szabó Zoltán h. theol. tanár.

A Pataki Diákvilág Anekdota-kincseről kedvezően nyilatkoznak a lapok. A *Vasárnap* c. debreceni gyülekezeti lap többek között e szavakkal kommentálja: „A halhatatlan diákhumor üde, csillogó derűje mellett igen kedvesen és vonzóan nyilatkozik meg benne a nagyszerű multra visszatekintő pataki kollégium ősi, hagyományos szelleme s ezen keresztül egy darab magyar nemzeti és kálvinista egyházi történelem is.” Most is szívesen hívjuk fel rá az érdeklődők figyelmét.

Előfizetéseiket beküldték: Átányi József Debrecen, Farkas István Miskolc, dr. Forgón Lajos Bp. 5—5 pengő; Ragályi Géza Kispeszt, Bóna Lajos Szolnok, Derecsényi István Miskolc, Nagy Jolánka Miskolc, Szánthó Ferenc Sopron, Szobonya Borbála Tokaj, Vargha Gyula Bp., Gutper István Abaújszántó, Németh Károly Putnok, Verebélyi Dezső Semjén 4—4 pengő; Kiss László Fejervölgy, Szádvary József Abaújszántó, Kántor Géza Bp., Kiss Lajos Tornyosnémeti, Világhy Ilona Selyeb, Hodossy Béla Sp. 2—2 pengő.

Szerkesztői üzenetek.

Gy. K. Erdőhorváti Lapzárta után érkezett Közölni fogjuk.

Kiadja: a főiskolai Ifjúsági Egylet.

Kiadóhivatali főnök: Főző László IV. é. hh.

40 év óta áll fenn
id. Szepessy István
sütődéje.

Sárospatak legrégebb, legked-
veltebb péküzlete.

Minden nap friss
péksütemények,
fehér és barna kenyerek.

Csicsery József
cserepkályhaüzeme
Sárospatak

mely Zemplénum megyében
a legrégebb és legnagyobb.
Alapított 1902-ben.

Készít a sárospataki legfinomabb tűz-
álló kaolinból a legújabb modern stíl-
ben és kivitelben mindenféle színben
és nagyságban cserepkályhákat, kan-
dallókat és takarektűzhelyeket. - To-
vábbá ócska kályhajavítások, átra-
kások vidéken is gyorsan és pon-
tosan eszközöltetnek.

Kályháimért 10 évi jótállást vállalok
Olcsó árak! Előzékeny kiszolgálás!

A m. kir. Koronaörség szállítója!

Cim:

Csicsery József, kályhás
Sárospatak

Kitüntette Budapesten 1920-ban.

Koncz Ferenc

angol és francia cipész

Sárospatak,

Kossuth Lajos-ucca 29 ik szám.
(Ref. templomközzel szemben.)

Megrendelésre készít elsőrendű
férfi és női cipőket, csizmákat,
varrott és szegezelt talppal a leg-
egyszerűbbtől a legfinomabb ki-
vitelig, melyekből állandó raktára
is van. csakis elsőrendű anyagból,
szolid árak mellett. Javítások gyor-
san és gondosan eszközöltetnek.

Ifj. Szepessy István

CUKRÁSZDÁJA

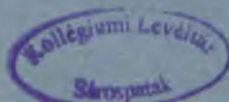
SÁROSPATAK,
(a ref. főiskola mellett).

Vállal: lakodalmi-, alkalmi
torta és egyéb cukrász-
süteményeket.

Vidéki rendelések posta út-
ján rendelve is a legpon-
tosabban eszközöltetnek.

●
Rádió állomás.

●
Vidékiek találkozóhelye!

Karácsonyi és újévi ajándéktárgyak nagy választékban!

Joggal mondja az angol:

'Time Is Money' **FONTOS** **Önnek, hogy tudja a pontos időt?**

(Az idő pénz.)

Keressen fel még ma és **kérje az „én” órámat** 3 hónapi próbaidőre. Meg fog győződni arról, hogy lehet olcsón és mégis **megbízhatóan pontos órája.**

Órák, mindennemű ékszerek, dísz tárgyak, **valódi ezüst** evőkészletek **kedvező részletfizetési feltételek** mellett kaphatók

Spitz Pál

órák és ékszerész, Sárospatak.

Vidékre **választékot** készséggel küldök!!
Varrógépek és kerékpárok gyári raktára!

Fodrász-

és borbélymunkák *legpontosabban eszközöletnek*

Sárospatak,
a Palikaközzel szemben.

Dobozy István

a diákság felkarolt borbély és fodrász-
mesterének modern műtermében.

Czeisler Izidor

divatárúháza

Sárospatak

Állandó raktár: férfi-, női- és gyermekharisnyák, zoknik, sapka, kalap, ernyők, katonai cikkek, csipkék, rövid-, és kötöttárúk, illatszer, pipere, férfi- és női fehérneműk.

Neumann Mór

Állandó raktár:
férfi-, női- és gyermekharisnyák,
zoknik, sapka, kalap, ernyők,
csipkék, rövid- és kötöttárúk,

illatszer, pipere,
férfi és női fehérneműk.